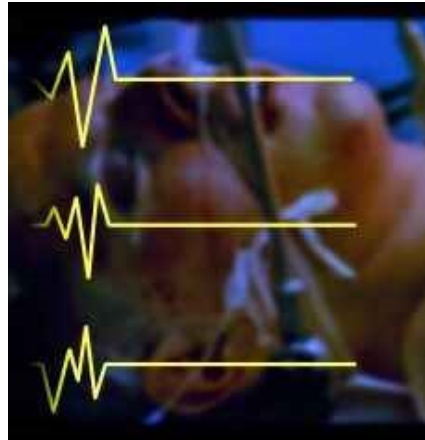

EUTANASIA SI SUICIDUL ASISTAT

Mar. 23

Ce este eutanasia ?

Eutanasia provine din limba greaca, de la cuvântul “euthanasia », « eu » - bine, « Thanatos » - moarte, însemnând “moarte frumoasă” sau usoară. Eutanasia este acțiunea prin care, într-un mod nedureros, se suprimă viața unei persoane a cărei suferință grea și prelungită, este considerată iremediabilă. Hotărârea de a recurge la această metodă, poate aparține bolnavului, rudelor sau medicului, având la bază compasiunea sau mila față de persoana care suferă.

Avem voie să murim?

Ne propunem să dezbătem dacă ar trebui să existe o modalitate prin care oamenii să-și aleagă singuri felul în care vor să moară. Dacă nu avem de ales când vine vorba de dreptul la viață, ar trebui să avem de ales atunci când este vorba despre dreptul la moarte? Cât de moral este să mori atunci când vrei? Ce se întâmplă în cazul oamenilor suferinzi de boli incurabile în stadii avansate și care vor să evite un sfârșit greu, plin de durere și umilinta?

Apariția eutanasiei în Antichitate

Antichitatea ne-a prezentat primele forme de eutanasiе acceptate de societatile vremii. Astfel Strabon mentioneaza ca batranii din insula Cos s-au adunat, incoronati , ca la un simpozion si beau vin in care turnau cucuta. Acest lucru era considerat legal, deoarece batranetea insemna neputinta , iar neputinta -trai rau. Legalitatea faptei se baza pe principiul ,” cel care nu poate sa traiasca bine nu trebuie sa traiasca rau.”

Un alt caz de notorietate prezentat de istoria antica a Greciei este acela al mamelor spartane care isi aruncau de pe stanci copii cu malformatii. Nimeni nu si-a pus problema moralitatii acestui fapt. Tot la spartani , se spune ca in momentul plecarii la razboi , mamele si sotiile luptatorilor le adresau urarea de a veni pe scut sau sub scut, neexistand varianta ca acestia sa vina schilozi.

La romani filozofii stoici, erau adepti ai eutanasiei, sustinand dreptul fiecarui individ de a avea o moarte usoara. Romanii isi ucideau copii cu dizabilitati , fapta cazand in sarcina unui prieten al familiei. Ideea eutanasiei din motive umanitare, a fost emisa de Epictet, Seneca, Plinius cel Tanar si alti folozofi.

Cultura geto-dacica se caracterizeaza prin credinta in nemurire in spirit dar si in trup. Conform acestei credinte, dupa moarte oamenii se stramutau vii la Zalmoxis, in compania caruia vietuiau vesnic, ceea ce justifica vitejia soldatilor daci si dispretul fata de moarte. In cultura geto-dacica intalnim auto-sacrificiul uman pentru a transmite direct mesaje lui Zalmoxis. Herodot aminteste de practicarea sacrificiului sotiei odata cu moartea sotului. Ca ritual funerar dacia practica incineratia, inhumarea fiind rara si folosita mai cu seama de aristocrati. Pe aceste trunchiuri culturale s-a mulat traditia crestina in varianta ortodoxa.

Eutanasia in Evul Mediu

In Evul Mediu eutanasia era considerata un pacat grav , iar tentativele de suicid erau pedepsite. Primul apologet al eutanasiei este filozoful englez Thomas Morus (1478-1535) , care, in romanul sau sociologic “Utopia”, se declara in favoarea eutanasiei, spunand ca este logic si necesar sa ajutam pe cei suferinzi de boli incurabile, avand propusa varianta de a-si pune singuri capat vietii sau cerand ajutorul altei persoane cea din urma facand obiectul suicidului asistat.

Dupa cativa ani aceasta idee a fost sustinuta si de filozoful si politicianul englez Francis Bacon (1561-1625) care este primul sustinator al devizei “medicii au obligatia sa foloseasca stiinta lor astfel incat cei muribunzi sa iasa din viata cat mai usor posibil si fara dureri”. Acesta foloseste pentru prima data termenul de eutanisie.

Eutanasia in vremurile modernne

Sfantul Thomas Morus (1478-1535) este considerat cel dintai sustinator al eutanasiei din timpurile moderne. Acesta scrie un roman intitulat tot „Utopia” in care dedica o pagina descrierii imaginarilor locutori ai insulei Utopia care practica uciderea bolnavilor incurabili, sfasiati de dureri cumplite. Gestul este calificat ca fiind „un act de intelepciune” , mai mult „un act religios si sfant”.Desigur ca aceasta afirmatie, avand in vedere genul literar in care este scrisa cartea, trebuie luat ca o utopie, nu ca o realitate. Un sfant si un martir care si-a dat viata pentru credinta Bisericii nu ar fi putut sustine o invatatura condamната de Biserica.

Legalizarea eutanasiei

Eutanasia a fost legiferata in anul 1906. in statul Ohio, SUA.

Ulterior a fost practicata in Germania, unde Hitler a ordonat sa fie omorati copii nou-nascuti cu neajunsuri fizice, bolnavii incurabili si invalizii. Conform cercetarilor facute pe baza documentelor procesului de la Nurenberg, intre anii 1939-1941 au fost eliminate peste 70 de mii de vietii, considerate "existente fara valoare vitala".

De fapt, ce au facut nazistii n-a fost o eutanasiu propriu-zisa, ci o simpla exterminare. Eutanasia înseamna "moarte dulce"; nazistii nu au avut nici o preocupare ca victimele din camerele de gaze sa aiba parte de o moarte dulce. Primele încercari de legalizare a eutanasiei s-au înregistrat deja la începutul secolului al XX-lea in tari industrializate: Anglia, Statele Unite si Germania. Si s-au creat asociatii de lupta în acest sens. În anul 1903 circa o mie de medici din Asociatia Medicala Americana cereau eutanasia pentru bolnavii de cancer, pentru tuberculosii gravi si pentru paralitici. În 1922 sovieticii au decis sa nu mai pedepseasca delictul de eutanasiu, dar si-au retras îndata decizia. Desi dupa anii '30 s-au prezentat noi proiecte pentru legalizarea eutanasiei, nici unul n-a fost aprobat de parlamentele respective nici în Germania, nici în America, nici în Anglia. Lupta s-a reluat dupa razboi. În anul 1946, 379 de pastori protestanti si rabini au adresat legislatorilor statului New York o petitie în care invocau în favoarea eutanasiei "drepturile individului". Dar nici aceste încercari nu au avut succes.

Teritoriul de Nord al Australiei , unde eutanasia a fost legalizata in anul 1996 pentru o scurta perioada , legalizarea fiind ulterior revocata in martie 1997 de catre Parlamentul Federal Australian. In acest interval de timp eutanasia a fost practicata la patru pacienti, de catre acelasi medic.

In Franta eutanasia activa este considerata omucidere,dar eutanasia pasiva este acceptata in unele cazuri extreme.

In Japonia problema eutansiei este discutata pe un teren istoric, medical si legal particular. Desi influenta medicinei vestice este vizibila in aceasta tara prin importanta crescanda care se acorda autonomiei pacientului, familia acestuia joaca inca un rol important in deciziile privind tratamentul. In Japonia exista un climat medical marcat de paternalism. De exemplu , in mod traditional, pacientului nu i se comunica detalii privind boala de

care sufera. In aceasta tara, eutanasia este considerata a fi o parte a dorintei de a evita tratamentul agresiv, nedorit. Curtea de justitie a identificat 6 conditii care ar putea faceca eutanasia sa fie acceptata:

Mar. 23

- **Pacientul trebuie sa fie bolnav terminal, fara sanse de vindecare**
- **Durerea pacientului trebuie sa fie de nesuportat si de neameliorat**
- **Eutanasia trebuie practicata cu intentia de a suprima durerea pacientului**
- **Pacientul trebuie sa ceara eutanasia in mod expres**
- **Eutanasia trebuie efectuata numai printr-o metoda acceptata din punct de vedere etic**
- **Eutanasia poate fi efectuata numai de catre medic chiar daca pot asista si mai multe persoane.**

Insa din anul 1962 aceste conditii nu au mai fost aplicate. Studiile efectuate in Japonia au indicat ca opinia publica este de favoarea eutanasiei, dar medicii sunt cei care se opun vehement.

Legalizarea eutanasiei in Olanda

In aprilie 2001, in cadrul Uniunii Europene, Olanda a legalizat eutanasia pe motive de "compasiune". Drept conditii ale practicarii eutanasiei au fost stabilite urmatoarele:

- a) Existenta unei boli incurabile sau a durerilor insuportabile.**
- b) Aducerea la cunostinta pacientului a tuturor solutiilor alternative.**
- c) Formularea unei a doua opinii de catre specialisti.**
- d) Cererea eutanasiei de catre pacientul insusi, in deplinatatea facultatilor sale.**
- e) Interzicerea faptului ca propunerea sa vina din partea medicilor curanti.**

Exemplul Olandei a fost urmat la numai un an de Belgia, iar in momentul de fata din ce in ce mai multe state se pregatesc sa recunoasca eutanasia drept o practica legala.

In marea majoritate a tarilor lumii, eutanasia este interzisa. De exemplu, in SUA, numai in statul Oregon este permisa, in Franta se face o distinctie intre doua feluri de eutanasia - si anume - activa, cand moartea survine conform interventiei medicilor, considerat omor premeditat, si pasiva - prin abtinerea

terapeutica de la tratament, in alte cuvinte, neacordarea asistentei medicale. In Suedia doar in cazuri exceptionale, medicilor le este permis sa deconecteze aparatele care mentin bolnavul inca in viata. In Marea Britanie eutanasia este interzisa in momentul de fata. Doar anii 1993 si 1994 sunt considerati o exceptie, cand medicii aveau dreptul sa deconecteze de la aparate doar pacientii incurabili.

In statele in care eutanasia se practica, rolul medicilor este foarte important, deoarece ei hotarasc sau nu soarta bolnavului. Ei sunt datori sa se convinga ca bolnavul are dureri insuportabile, nu mai are nici o sansa de supravietuire si ca doreste sa moara. Insa aceasta hotarare, se ia numai dupa ce un al doilea medic este de aceeaasi parere. Insa numai dupa varsta de 16 ani, se poate hotara eutanasia in cazul unui copil, deoarece aceasta este considerata varsta, la care un copil este capabil sa inteleaga consecintele asumarii unui astfel de act. A trebuit sa asteptam nazismul pentru a vedea eutanasia pusa in practica intr-o maniera organizata. E primul program politic de eliminare a unor vietii considerate lipsite de valoare vitala. Motivele au fost de ordin utilitarist, rasist; trebuiau suprimate gurile inutile si trebuia redresata economia germana afectata de razboi. Potrivit documentelor tribunalului de la Nuremberg, între 1939 si 1941, nazistii ar fi eliminat 70.000 de vietii omenesti.

Crestinismul respinge eutanasia

In anii '60 s-a adoptat, cu succes o alta tactica. Lansandu-se ideea "mortii din mila", tribunalele au inceput sa nu mai pedepseasca pe cei care ucideau din mila, cunoscandu-se faptul ca legislatiile sunt nevoite în cele din urma sa aprobe o practica deja existenta. Tot asa se obtinuse putin mai înainte si legalizarea avortului. Cateva fragmente din documentul despre eutanasia redactat de Comisia Nationala pentru Bioetica sa aprobat saptamana trecuta de Sfantul Sinod al Bisericii Ortodoxe. "Viata omeneasca (atat în sens crestin si duhovnicesc, cat si în sens biologic) este un dar al lui Dumnezeu. Pentru ca ea vine de la Dumnezeu, stapanul ei absolut este Dumnezeu însusi. Viata umana este o realitate irepetabila, de aceea ea trebuie aparata si îngrijita în orice moment s-ar gasi purtatorul acesteia. Fiind creata de Dumnezeu, viata umana este intrinsec buna si merita ca totdeauna sa fie respectata si aparata, fie ca se va manifesta

în mod plenar, fie ca va exista cu deficiente datorita unor cauze cunoscute sau necunoscute. Ca fiinte create, din punct de vedere biologic, prin vrerea lui Dumnezeu, intram în si iesim din istorie. Acesta este un drept al persoanei umane, persoana care nu se epuizeaza însa între intrarea si iesirea ei în/din istorie”.

“Crestinismul respinge orice actiune sau omisiune prin care s-ar încerca ridicarea vietii cuiva si orice modalitate prin care cineva ar încerca sa-si ridice viata. Societatea general-umana evalueaza însa, fara a tine cont totdeauna de valorile crestine promovate de Biserica. Asa se explica faptul ca, alaturi de punctul de vedere crestin cu privire la respectul fata de viata si de purtatorul acesteia, au existat si s-au dezvoltat si alte atitudini fata de viata umana, încat a aparut o adevarata cultura a mortii. [...] Eutanasia este expresia unei mentalitati secularizate care are pretentia ca omul are dreptul sa dispuna de viata lui si a altuia. Eutanasia este si expresia unei etici hedoniste si utilitariste care nu vad si rostul suferintei. Crestinismul nu exclude suferinta. Aceasta este o realitate pe care Mantuitorul Cristos n-a negat-o, n-a suprimat-o, ci si-a asumat-o. A fi crestin înseamna a participa la viata în Cristos, a face din lumina Lui lumina ta, din viata Lui viata ta. Urmand, asadar, lui Cristos, prin suferinta ta, participi într-un anume fel la suferinta si patimile lui Cristos. Mantuitorul Cristos nu a asumat suferinta în mod inutil. Prin urmare nu exista suferinta inutila. În absurdul ei (în mod paradoxal) ea are un rost pentru bolnav si pentru cei din jur, rost pe care însa nu-l putem descifra întotdeauna. Dar el este! Asa cum suferinta lui Cristos a avut sens - Învierea - si suferinta noastra are rostul ei: este o experienta cu adevarat rascumparatoare, cand va fi raportata la Hristos.”

“Fie ca este activa sau pasiva, eutanasia ramane un act împotriva lui Dumnezeu. Omul nu poate atenta nici la viata lui, nici la viata vreunui semen de-al sau pentru ca, în ultima instanta, aceasta înseamna atentat la suveranitatea lui Dumnezeu. Medicul (si nimeni altcineva) nu are dreptul sa ridice viata vreunei persoane. Cel care nu poate da cuiva un drept, nu i-l poate lua; asadar, cel care nu poate da cuiva viata nu i-o poate lua. Ca instrument si mijlocitor prin care Dumnezeu lucreaza, medicul (valorificand vocatia si menirea sa) este dator sa alina suferintele, dar nu are dreptul sa grabeasca intentionat procesul natural al mortii. În cazul în care sfarsitul biologic al unei persoane este iminent, nu avem dreptul sa-i grabim acest sfarsit prin eutanasiu. Iubirea de aproapele nu consta în curmarea vietii cuiva din mila pentru a-l scapa de dureri, ci a-l ajuta sa suporte

durerea pana în clipa cand se va preda lui Dumnezeu, moment care trebuie sa ramana rezultatul unui proces natural si, pe cat posibil, în deplina constienta si cu deplina constiinta. Datoria noastra si în special scopul medicilor este de a fi în slujba vietii pana la capatul acesteia; or omul traieste chiar si atunci cand se afla în stadiul terminal al vietii fizice.”

“În cazul bolilor incurabile, Biserica recomanda folosirea tuturor mijloacelor în vederea usurarii durerii provocata de boala: în primul rand a celor de natura spirituala, înțelegându-se prin aceasta administrarea Sfintelor Taine, consilierea duhovniceasca, rugaciune si sustinere morala, iar în al doilea rand, de natura medicala, prin administrarea tratamentelor normale, prin asigurarea igienei corespunzatoare si a tratamentelor paleative. Eutanasia nu poate avea justificare nici medicala, nici economica. Medicul care o practica si-a încalcat menirea si comite un pacat grav, condamnat de Dumnezeu si detestat de Biserica. Pentru evitarea unui asemenea pacat este nevoie de o informare corecta cu privire la gravitatea lui si cu privire la sensul vietii. Moartea fizica este o realitate prin care trece orice fiinta creata. Atunci cand survine în viata omului, cu sau fara suferinta, aceasta trebuie privita ca mijloc de unire cu Dumnezeu, ca moment solemn al trecerii noastre în Împaratia vesnica a lui Dumnezeu `unde nu este durere, nici întristare, nici suspin`.”

La sfarsitul secolului al XIX-lea, chestiunea eutanasiei a capatat un caracter de masa, incepand sa fie un subiect mai extins in discutii si cu o abordare publica. Probabil, prima discutie publica, in ceea ce priveste chestiunea eutanasiei, este considerata, in Anglia, facuta prin intermediul presei, dupa publicarea in februarie 1973 a articolului din “Forthightly Review” in favoarea “eutanasiei”; “The New Cure for Incurables”. Multi au sustinut ca grabirea mortii unui individ, care dupa parerea medicilor,este condamnat sa moara, reprezinta o eliberare atat pentru cel bolnav, cat si pentru cei ai sai. Dar nu trebuie sa uitam ca progresul rapid al stiintei si mai ales al medicinei, care a reusit sa diminueze in totalitate sau partial bolile nevindecabile sau mortale, care in timpurile trecute erau periculoase pentru omenire. Ca exemplu,ne referim la insulina, pentru cei diabetici, din care se vindeca nenumarati bolnavi, care erau, in anii precedenti, condamnati la moarte. De asemenea, nu rare sunt cazurile de insanatosire a bolnavilor nevindecabili pe care stiinta nu le poate explica in mod logic. Astfel deducem ca nu avem dreptul sa practicam eutanasia, luand viata unui om, lucru pe care numai Dumnezeu il poate face

ca Creator si Domn al ei, iar omul nu trebuie sa intervina in operele Sale. Sociologi si juristi sustin ca legalizarea eutanasiei poate deveni o arma periculoasa in mainile criminalilor, ridicand astfel procentul criminalitatii, deoarece va fi folosit de multi inconstienti, in interesul si castigul lor. Astfel, nefiind usor sa se constate daca se face din motive omenesti sau din motive economice si de interese testamentare sau din motive politice. De asemenea, nu va fi posibil sa se observe daca se face cu voia silita sau nesilita a bolnavului. In acest caz avem eutanasia numita sociala sau eugenica. Prin notiunea de eutanasie sociala sau eugenica se face cunoscut, mai ales "vigurozitatii societatii, in general, scutirea acesteia de cei caracterizati ca "povara a societatii", redusii mintal, invalizi si neputinciosi, incapabili totalmente pentru munca".

Aceasta notiune "eugenica" a fost consacrata prima data (1869) de antropologul englez Sir Francisc Galton (1822-1911).

Singurul stat din timpurile moderne, care a legiferat condamnarea alienatilor, neputinciosilor, redusilor mintal si, in general, persoanelor care constituie o povara pentru societate, este Germania hitlerista. La 1 septembrie 1939 s-a publicat un decret al lui Hitler - care a ramas ascuns -, prin care se dadea dreptul la eliberarea societatii de cei incapabili de munca si bolnavi. Probabil, in aceasta privinta au avut in vedere atat motive teoretice, dar mai mult, motive practice. Data aprobarii acestui decret -doua zile inainte de izbucnirea celui de al doilea razboi mondial -justifica pe deplin aceasta hotarare; Hitler, pregatindu-se pentru razboi a avut grija sa faca o purificare a societatii nemtesti de elementele pe care le considera pasive pentru razboi. Au fost ucisi, prin aplicarea eutanasiei active, mii de sugari, nou-nascuti si copii care sufereau de invaliditate, precum si 70-80 de mii de majori alienati mintal. Aplicarea eutanasiei active de catre Hitler s-a facut prin otravire cu pantopon.

De mentionat este ca orice act de a atenta la viata celuiilalt constituie o crima, iar in cazul nostru este o ucidere.

Diferenta de baza dintre eutanasie si sinucidere consta in faptul ca eutanasia este mai mult "obiectiv" fondata decat sinuciderea. Sinu-ciderile sunt "rezultatele slabiciunii caracterului individului pentru aco-modarea lui in grelele situatii si lipsurilor vietii", iar aceasta nu este un mod de rezolvare a problemelor personale ale

celor care se sinucid. Fata de societate, "sinuciderea este o crima, deoarece cel sinucis se rupe violent de familie, de societatea sa, de stat si de biserica fata de care, daca ar fi ramas in viata, era obligat sa devina util".

Mar. 23

Birourile de presă ale Patriarhiei Române și Arhiepiscopiei Bucureștilor afirma la 7 iulie 2007:

„Potrivit Revelației și învățăturii Bisericii, viața omenească (atât în sens creștin și duhovnicesc, cât și în sens biologic) este un dar al lui Dumnezeu pentru că vine de la Dumnezeu, stăpânul ei absolut. Fiind creată de Dumnezeu, viața umană este intrinsec bună și merită ca totdeauna să fie respectată și apărută, fie că se va manifesta în mod plinar, fie că va exista cu deficiențe datorită unor cauze cunoscute sau necunoscute. Ca ființe create, din punct de vedere biologic, prin vrerea lui Dumnezeu, intrăm în și ieșim din istorie.

Acesta este un drept al persoanei umane, persoana care nu se epuizează însă între intrarea și ieșirea ei în/din istorie. De-a lungul timpului, omul a avut o atitudine variabilă față de propria-i viață. La fel și atitudinea societății față de viața membrilor ei a fost variabilă. Creștinismul însă, cu viziunea sa privind, pe de o parte viața și sensul acesteia, iar pe de altă parte originea suferinței și a rostului acesteia (îngăduit de Dumnezeu), a adus modificări radicale în ceea ce privește respectul față de viața omenească.

Viața în trup este viață a persoanei, iar de viața persoanei umane nimeni nu poate dispune după bunul său plac; persoana chiar în suferință, are o valoare inestimabilă. Iar, suferința, când nu este consecința imediată sau îndepărtată a unor păcate, este o realitate îngăduită de Dumnezeu, știut fiind că „suferința aduce răbdare și răbdarea încercare, iar încercarea, nădejde” (Rom. 5, 3-4). De aceea Dumnezeu a poruncit: „Să nu ucizi!” (Exod. 20, 13).

Persoana nu se epuizează în viața sa biologică, nici nu se realizează exclusiv în condiția sa pământească, iar viața în sensul biologic al cuvântului, este condiția fundamentală în vederea pregătirii persoanei umane pentru Împărăția lui Dumnezeu.

Pierzând sensul transcendent al ființei umane, omul modern nu mai este capabil să recunoască valoarea inviolabilă a propriei vieți, ajungând astfel, în situația de a propune eliberarea de viață ca și cum ea ar fi un simplu obiect. Potrivit Declarației Drepturilor Omului, „prin eutanasiu se înțelege o acțiune sau o omisiune care, prin natura sa sau prin intenții, provoacă moartea în scopul eliberării de orice durere”. Eutanasiu se situează deodată la nivelul intențiilor și al metodelor folosite. Deși societatea general - umană evaluează fără a ține cont totdeauna de valorile creștine promovate de Biserica, creștinismul respinge orice acțiune sau omisiune prin care s-ar încerca ridicarea vieții cuiva și orice modalitate prin care cineva ar încerca să-și ridice viața. În literatura de specialitate, eutanasiu a fost clasificată în funcție de două criterii:

- 1. După modul și mijloacele de realizare (eutanasiu activă sau pasivă)**
- 2. În funcție de acordul bolnavului(voluntară, nonvoluntară și involuntară)**

De orice tip ar fi, eutanasiu este expresia unei mentalități secularizate care are pretenția că omul are dreptul să dispună de viața lui și a altuia. Eutanasiu este și expresia unei etici hedoniste și utilitariste care nu văd și rostul suferinței.

Creștinismul nu exclude suferința. Aceasta este o realitate pe care Mântuitorul Hristos n-a negat-o, n-a suprimat-o, ci și-a asumat-o. A fi creștin înseamnă a participa la viața în Hristos, a face din lumina Lui lumina ta, din viața Lui viața ta. Urmând, așadar, lui Hristos, prin suferința ta, participi într-un anumit fel la suferința și patimile lui Hristos. Mântuitorul Hristos nu a asumat suferința în mod inutil. Prin urmare nu există suferință inutilă. În absurdul ei (în mod paradoxal) ea are un rost pentru bolnav și pentru cei din jur, rost pe care însă nu-l putem descifra întotdeauna. Dar el este! Așa cum suferința lui Hristos a avut sens- Învierea- și suferința noastră are rostul ei: este o experiență cu adevărat rascumparatoare , când va fi raportată la Hristos.

Fie că este activă sau pasivă, eutanasiu ramane un act împotriva lui Dumnezeu. Omul nu poate atenta nici la viața lui, nici la viața vreunui semen de-al său pentru ca, în ultima instanță, aceasta înseamnă atentat la suveranitatea lui Dumnezeu.

Medicul (și nimeni altcineva) nu are dreptul să ridice viața vreunei persoane. Cel care nu poate da cuiva un drept, nu i-l poate lua; așadar, cel care nu poate da cuiva viața nu i-o poate lua. Ca instrument și mijlocitor prin care Dumnezeu lucrează, medicul (valorificând vocația și menirea sa) este dator să aline suferințele, dar nu are dreptul să grăbească intenționat procesul natural al morții.

În cazul în care sfârșitul biologic al unei persoane este iminent, nu avem dreptul să-i grăbim acest sfârșit prin eutanasiu. Iubirea de aproapele nu constă în curmarea vieții cuiva din milă pentru a-l scăpa de dureri, ci a-l ajuta să suporte durerea până în clipa când se va preda lui Dumnezeu, moment care trebuie să rămână rezultatul unui proces natural și, pe cât posibil, în deplină conștiință și cu deplină conștiință. Datoria noastră și în special scopul medicilor este de a fi în slujba vieții până la capătul acesteia; or omul trăiește chiar și atunci când se află în stadiul terminal al vieții fizice.

În cazul bolilor incurabile, Biserica recomandă folosirea tuturor mijloacelor în vederea ușurării durerii provocată de boală: în primul rând a celor de natură spirituală, înțelegându-se prin aceasta administrarea Sfintelor Taine, consilierea duhovnicească, rugăciune și susținere morală, iar în al doilea rând, de natură medicală, prin administrarea tratamentelor normale, prin asigurarea igienei corespunzătoare și a tratamentelor paliative.

Eutanasia nu poate avea justificare nici medicală, nici economică. Medicul care o practică și-a încălcat menirea și comite un păcat grav, condamnat de Dumnezeu și detestat de Biserică. Pentru evitarea unui asemenea păcat este nevoie de o informare corectă cu privire la gravitatea lui și cu privire la sensul vieții.

Moartea fizică este o realitate prin care trece orice ființa creată. Atunci când survine în viața omului, cu sau fără suferință, aceasta trebuie privită ca mijloc de unire cu Dumnezeu, ca moment solemn al trecerii noastre în Împărăția veșnică a lui Dumnezeu „ unde nu este durere, nici întristare, nici suspin”.

Eutanasia pura, in sens restrans in sens larg

Toate cazurile aplicarii eutanasiei pot fi incadrate in trei grupe :

- 1). Eutanasia pura, prin care se intelege transpunerea in stare de insensibilitate a unui individ, aflat in fata mortii, administrandu-i narcotice, substante soporifice si altele fara intentia uciderii nemijlocite, dar cu probabilitate destul de accentuata sa produca efect mortal. In cazuri de acestea ar fi vorba mai mult de o usurare pentru clipa mortii sigure.**
- 2). Eutanasia in sens restrans, prin care se intelege administrarea unei substante provocatoare de moarte celor grav bolnavi si anume la cerere proprie. Aici ar fi vorba de un ajutor dat pentru a putea muri mai repede.**
- 3). Eutanasia in sens larg, prin care se intelege inlaturarea in forma nedureroasa a acelor pentru care viata proprie n-ar mai avea nici un sens si valoare si care, in plus, ar fi numai o sarcina**

pentru cei din jurul lor, de pilda, alienatii, cretinii, schiopii suta la suta si cei care prezinta o primejdie pentru vigoarea unui neam.

Eutanasia se distinge in : eutanasia activa sau directa si eutanasia pasiva sau indirecta. Prin notiunea de eutanasia activa intelegem interventia activa in procesul mortii cu intentia sa provocam mai repede moartea muribun-dului, adica celui suferind grav, care cu absoluta convingere a intrat in procesul mortii, fara cea mai mica perspectiva de insanatosire. Deci este vorba de o moarte timpurie, acceptata de buna voie de catre om, care se afla in procesul mortii, cu ajutorul cunostintelor si metodelor medicale.

Prin eutanasia pasiva intelegem intreruperea de buna voie sau nefolosirea unei actiuni terapeutice, a carei aplicare ar avea ca urmare prelungirea vietii bolnavului, care este irevocabil condamnat. Prin in-treruperea sau nepracticarea unei actiuni terapeutice, in aceste cazuri, boala fatala este lasata sa avanseze, fara sa i se aplice vreun im-pediment.

Sustinatorii eutanasiei

Eutanasia a gasit multi sustinatori care, asa cum observa Sicard, sunt, probabil, ideologi sau utopisti. Dintre medici, putini la numar se declara in favoarea eutanasiei. Totusi trebuie sa deosebim doua grupe intre cei care impartasesc moartea usoara :

a) Unii prezinta moartea usoara acelor oameni pentru care viata este un chin si o greutate si care din acest motiv sunt primii care practica sinuciderea ; deoarece nu este usor sa acceptam ca un bolnav cand nu este in totalitate neputincios, incredinteaza altora grija ter-minarii vietii sale, cand poate singur sa o faca.

b) A doua grupa, care infrunta aceasta problema, declara ca agonia mortii este o suferinta groaznica si ca este drept sa o stingem la toti care sunt recunoscuti ca bolnavi nevindecabili. Doua sunt argumentele de baza care iau apararea eutanasiei : a) -mila pentru cei muribunzi, care au chinuri trupești si in generalcelor care sunt bolnavi nevindecabil ; b) -"dreptul fiecaruia sa-si puna capat vietii si sa ceara sfarsirea ei".

In ceea ce priveste primul argument acceptam ca "aceasta stare jalnica, de multe ori mai groaznica celei prezentate a celui care

se indreapta spre o moarte sigura si fara aparenta salvarii, naste de multe ori in bolnav repulsie fata de viata si, probabil, dorinta de a-si pune capat zilelor, iar celor din familia lui si din cadrul medical se naste si creste foarte repede mila pentru ingrozitoarea situatie". De aceea, scopul eutanatistilor "ar fi numai inlaturarea vietii fara sens si a chinurilor mortii, inlesnind o moarte linistita cu aparenta de binefacere... avand un continut nobil exprimat prin termenul umanitate. Eutanasia fiind o forma de exprimare a milei si iubirii crestine fata de aproapele suferind, deci o argumentare de cel mai inalt grad moral".

Caracteristica in cazul nostru, este declaratia posesorilor Premiului Nobel : Jacques Monod, Linus Pauling, George Thomson, din anul 1974 care s-au adaugat eutanasiei. Intre altele, in declaratia lor mentioneaza : "... Apelam la opinia publica luminata sa depaseasca tabu-urile traditionale si sa adopte o atitudine de simpatie fata de suferinta inutila din ceasurile mortii. Nu acceptam teoriile care sustin ca durerea omeneasca este inevitabila si nimic nu poate fi pentru imbunatatirea soartei omenesti.

Insistam ca este imoral sa rabdam, sa acceptam sau sa-i impunem bolnavului sa suporte durerea. Credem in valoarea demnitatii individului. Aceasta inseamna ca, comportamentul sau trebuie sa fie respectat si ca individul trebuie sa se gandeasca la soarta sa. Nici o etica nu poate interzice, in mod cate-goric, individului sa puna capat vietii sale, daca boala de care sufera nu e posibil sa se vindece cu metodele terapeutice cunoscute."

Eutanasia inseamna "moarte buna". Si poate fi determinata ca "o metoda sau o fapta cu care se pune capat suferintei prin moarte sau se provoaca moarte fara dureri". Cu alte cuvinte, inseamna moarte "dulce" si "usoara" pentru cei care sufera de o boala nevindecabila sau au boli organice iremediabile. Este dur, barbarie sa fie lasata o persoana in viata, impotriva vointei sale, tagaduindu-i atat de mult dorita eliberare, cand viata sa a pierdut orice demnitate, frumuseti, sens si orice perspectiva. Suferinta fara motiv este un rau, pentru care noi suntem datori sa o scoatem din societatea civilizata". Dar nu e solutia indicata moartea bolnavului. Astazi, stiinta a descoperit multe medicamente contra durerilor, calmandu-l pe cel suferind, de multe ori scapandu-l de ele. Bineinteles, nu s-a

gasit inca cel mai potrivit medicament indicat pentru dureri, astfel lasand o posibilitate de ridicare a chestiunii eutanasiei.

In lupta pentru legalizarea eutanasiei, documentul intitulat « Dorinta de Viata » (Living Wills) a jucat un rol esential. In anul 1967 Luis Kutner este cel care formuleaza primul document « Dorinta de Viata » pentru „Societatea Eutanasica” din America (astazi numita „Alegerea de a Muri”), in scopul de a se recunoaste public si legaliza eutanasia. Primul proiect de lege privind “Dorinta de Viata” fost introdus in statul Florida in 1975. Autorul acestui proiect afirma ca, 90 % din retardatii si bolnavii mental din Florida ar capata permisiunea de a muri, iar statul ar economisi astfel 5 miliarde de dolari. Asociatia pentru persoane retardate si alte grupari ce apara drepturile bolnavilor mental au luptat si ai au impiedicat aprobarea documentului in acel moment. Insa, la numai cativa ani, legea a fost promulgata, si mai mult, presedintele SUA, de atunci, Bill Clinton si sotia lui au participat la campania in favoarea eutanasiei, subliniind ca prin aceasta puteau fi controlate costurile ingrijirii medicale. Intr-un interviu cu Tom Brokaw de la NBC, presedintele Clinton a afirmat ca semnarea “Dorintelor de Viata” este „o cale sa starpim pe unii dintre ei”, fapt ce a starnit un val de nemulumiri din partea taberei adverse.

Legislatia romana privind eutanasia

In legislatia romaneasca nu exista nici un text expres privind eutanasia sau suicidul asistat medical.

In aceste conditii, eutanasia si suicidul asistat ar putea fi interpretate ca fiind izvoare de circumstante atenuante tinand cont de motivatia particulara (omor din mila) si de participarea victimei.

Codul Penal Roman reglementeaza doar omorul (art. 178) si anume: "uciderea unei persoane se pedepseste cu detentiune severa de la 15 la 25 de ani si interzicerea unor drepturi".

Determinarea sau inlesnirea sinuciderii este incriminata de art. 182 care prevede:

(1) Fapta de a determina sau inlesni sinuciderea unei persoane, daca sinuciderea sau incercarea de sinucidere a avut loc, se pedepseste cu inchisoare stricta de la 2 la 7 ani.

(2) Cand fapta prevazuta in alin (1) s-a savarsit fata de un minor sau fata de o persoana care nu era in stare sa-si dea seama de fapta sa ori nu putea fi stapana pe actele sale, pedeapsa este inchisoarea stricta de la 3 la 10 ani.

Desi in Romania nu exista la momentul actual o reglementare legala a eutanasiei si suicidului asistat medical, discutiile pe aceasta tema se poarta la diverse niveluri ale societatii romanesti, astfel ca eutanasia si suicidul asistat sunt recunoscute ca dileme actuale in practica medicala din tara noastra.

Codul de deontologie medicala are o sectiune speciala sectiunea D intitulata Atentarea la viata si integritatea fizica a bolnavului in care eutanasiei si suicidului asistat li se dedica trei articole si anume:

- Art. 120 ? Medicul trebuie sa incerce reducerea suferintei bolnavului incurabil, asigurand demnitatea muribundului.

- Art. 121 ? Se interzice cu desavarsire eutanasia, adica utilizarea unor substante sau mijloace in scopul de a provoca decesul unui bolnav, indiferent de gravitatea si prognosticul bolii, chiar daca a fost cerut insistent de un bolnav perfect constient.

- Art. 122 ? Medicul nu va asista sau indemna la sinucidere sau autovatamare prin sfaturi, recomandari, imprumutarea de instrumente, oferirea de mijloace. Medicul va refuza orice explicatie sau ajutor in acest sens.

Un articol deosebit de important, chiar daca nu cu referire

speciala la eutanasiе si suicid asistat este acela in care se prevede ca pacientul nevindecabil va fi tratat cu aceeasi grija si atentie ca si cei care au sanse de vindecare (art. 26).

Mar. 23

Francezii ar putea legaliza eutanasierea

Initiativa vine din partea Partidului Socialist (PS), promotorul sau fiind Manuel Valls. Cu acest nou proiect se doreste sa se mearga mai departe decat legea Leonetti, conform France Soir.

Adoptata in 2005, aceasta lege interzice tratamentul agresiv si permite pacientilor care doresc sa poata renunta la ingrijirea medicala si sa moara.

"Cu toate acestea, legea nu pune problema oamenilor care nu pot lua singuri aceasta decizie, cum a fost cazul lui Chantal Sebire anul trecut", a declarat Manuel Valls.

"Sunt nerabdator, sper din toata inima ca acest proiect de lege sa treaca. Faptul ca dezbaterea are loc fara orice context emotional este inca un semn ca lucrurile se desfasoara cum trebuie", a marturisit Valls.

Concret, orice pacient care decide sa moara trebuie sa fie sub supravegherea unei comisii si sa fie evaluat de trei medici.

Pacientul trebuie sa fie un adult intr-o stare grava si incurabila, a carui suferinta nu poate fi atenuata.

Luxemburgul a 3-a tara europeana ce legalizeaza eutanasia

Luxemburg a devenit al treilea stat al Uniunii Europene care a legalizat eutanasia, dupa Olanda si Belgia.

Astfel, "nu poate fi sanctionat penal si nu poate da loc unei actiuni civile faptul ca un medic raspunde unei cereri de eutanasiere sau de asistare la suicid", conform legii publicate marti in jurnalul oficial luxemburghez, informeaza AFP.

Textul a fost adoptat de deputati acum doi ani si a suscitat opozitia sefului statului, Marele Duce Henri , un catolic convins.

Pentru a evita o criza institutionala majora, parlamentul a modificat Constitutia, reducand puterile suveranului, care nu mai sanctioneaza legile, ci doar le promulga.

In Uniunea Europeana, numai Olanda si Belgia au legalizat eutanasia in 2002, in anumite conditii.

Cazuri reale

Primul caz de eutanasiie implicand un bolnav cronic , dar nu in stadiul terminal al bolii , afost judecat la Alkamaar in 1982.

Acuzatul era un medic care a eutanasiat o femeie de 95 de ani ,bolnava cronic, dar nu intr-un stadiu terminal. Pacienta era incapantabila de a manca sau bea si suferise o pierdere temporara a constientei. Cand si-a recapatat starea de constienta , pacienta a cerut medicului sau sa fie eutanasiata. Medicul a cerut o a doua opinie de la un alt medic care a fost deacord ca pacienta nu-si va mai putea recapata starea de sanatate. Curtea de Jutitie a considerat ca medicul nu este vinovat pentru ca pacientul considera viata ca insuportabila. Incepand din 1984 Curtea Suprema de Justitie din Olanda , pe baza art. 40 din Codul Penal olandez, eutanasia si suicidul asistat medical au fost acceptate pentru pacientii terminali, cronici sau batrani, ale caror morti nu sunt iminente.

Chantal Sebire, femeia cu esthesioneuroblastoma, o forma rara de cancer

Mar. 23

Fosta profesoara de franceza, Chantal a facut esthesioneuroblastoma, o forma rara de cancer. A fost diagnosticata in anul 2000 cu aceasta boala, iar in ultimii 20 de ani s-au inregistrat doar 200 de astfel de cazuri. Ea a refuzat orice forma de tratament de-a lungul suferintei, preferand eutanasia. Este pentru prima dată când o astfel de cerere este formulată în justiție.

Cazul a stârnit vii discuții în Franța. Premierul François Fillon a intervenit în dispută, subliniind că este vorba de o problemă extrem de dificilă, aflată la limita dintre voința societății și rigorile legii.

La două săptămâni după ce a lansat un SOS prin media pentru a cere dreptul la o moarte demnă și asistată medical, Chantal Sebire a sesizat justiția.

Chantal Sébire a murit in chinuri cumplite in 2008, dupa ce o instanta Franceza i-a refuzat dreptul la moarte asistata.

In Isle of Man , o colonie a Marii Britanii , a fost propusa in noiembrie 2003 o noua lege care ar permite bolnavilor in stadiu terminal sa moara. Aceasta lege a fost ropusa dupa moartea lui Patrick Kneen, un militant activ pentru dreptul de a muri cu demnitate.

Patrick Kneen , el insusi bolnav in stadiu terminal ca urmare a unui cancer de prostata , a infiintat un site pe internet si a organizat o petitie de 4000 de semnături in favoarea dreptului de a muri cu demnitate.

Mar. 23

Cazul Humbert, petrecut in septembrie 2003 a provocat ample dezbateri privind eutanasiei si a medical. In acest caz administrat o doza barbiturice fiului sau Vincent Humbert, paralizat, mut si consecinta a unui petrecut in anul 2000. care se considera o

legalizarea suicidului asitat Marie Humbert a letala de de 22 de ani , care era complet aproape orb, ca o accident de trafic Vincent Humbert, “leguma”si deja mort ,

a cerut permisiunea presedintelui Chirac pentru ca iata sa sa fie terminata, dar cererea sa nu a fost onorata. In urma acestui refuz, Marie Humbert a decis sa-si ajute fiul sa moara si, astfel, i-a adaugat o doza letala de barbiturice in perfuzie in cursul unei vizite la spitalul unde era internat fiul sau. Guvernul a cerut procurorilor car instrumentau cazul sa arate umanitarism in aplicarea legii. In cursul suferintei sale , Vincent Humbert a dictat litera cu litera mamei sale o carte intitulata :”va cer dreptul de a muri” , prin aplicarea unei presiuni pe mana acesteia pe masura ce aceasta enunta literele din alfabet. Aceasta carte a devenit una dintre cele mai bnine vandute carti online.

In anul 1994 ,Curtea Suprema de Justitie din Olanda a decis ca suferinta psihologica poate justifica efectuarea eutanasiei sau a suicidului asistat medical. Punctul de pornire in luarea acestei decizii a fost reprezentat de cazul Chabot.

Pacienta,d-na Hilly Boscher, in varsta de 50 de ani, suferea de o depresie profunda. Ea avea un lung istoric de depresie si trecuse printr-un mariaj cu un sot abuziv. Pacienta a decis sa se sinucida dupa moartea celor doi fii ai sai, unul prin suicid celalalt datorita unui cancer.

In scopul comiterii suicidului , pacienta a contactat Federatia Olandeza pentru Eutanasi
Voluntara care i-a recomandat sa fie examinata de un psihiatru, in persoana Dr. Chabot.
Medicul a diagnosticat-o cu depresie severa si incurabila si a apreciat ca acest caz
satisface regulile pentru suicidul asistat medical.

Mai mult , medicul a cerut opiniile a mai multi colegi, dr nici unul dintre acestia nu a
vazut efectiv pacienta. In anul 1991, Dr. Chabot a asistat-o pe d-na Boscher in comiterea
suicidului prin prescrierea unei doze letale de medicamente si apoi a raportat decesul
acesteia coroner-ului.

Curtea Suprema de Justitie nu a avut obiecti in invocarea in acest caz a apararii de
necesitate, caz in care suferinta pacientei era pur psihologica , dar a cerut ca in astfel de
cazuri chestionarele care erau inmanate coronerului sa obtina o sectiune speciala.

Totusi , Dr. Chabot a fost judecat sub articolul 2494 a Codului Penal olandez pentru ca
nici unul dintre medicii consultanti nu vazusera, de fapt, pacienta. Dr. Chabot nu a fost
condamnat, dar a primit o mustrare din partea Tribunalului Medical Disciplinar in
februarie 1995.

Concluzie

Pentru a concluziona, putem spune ca reactiile si atitudinile cu
privire la eutanasi, ***fac din aceasta un subiect controversat in***
lumea larga. Conform religiei, eutanasia contravine poruncii « Sa
nu ucizi! » , iar medicii o vad ca curmare a unei suferinte, care ar
duce la moarte inevitabil.
Parerea poate fi subiectiva in cele mai multe cazuri, in functie de
persoana si de cazul in care, putem vedea in eutanasi o varianta
pentru nevoile celui in cauza.